

lehet bukni, de ez már »intellektuális« dolog. Kávét, cukrot, zsirt, lisztet, szövetet, talpat, meg egy szóval mindent, amit tilos, főleg a »rég gárda« átképzett tagjai árulnak, ők üzérkednek az élelmiszerjegyekkel, vesznek és eladnak mindent és minden áron — amíg bele nem szalad egyik is, másik is valamelyik régi ismerős detektív karjaiba.

A csikágói kóloritot elvesztette a pesti Angyalföld, sőt elvesztette a nevét is. Ma már Magdolnavárosnak hívják s a városrész egyik hatalmas területére, amelyik azelőtt valóságos átfésülhetetlen dzsungelje volt az angyalföldi alvilágnak, rátette a főváros a kezét és az irmagját is kiirtja itt mindennek, ami a régi Angyalföldre emlékeztetne. Azelőtt itt földbeásott barlanglakások, dűledező nyomortanyák, gazzal és bozóttal benőtt buvóhelyek voltak. Most ez mind eltűnt a föld színéről s a Székesfőváros itt kezdte meg példátlanul nagyszabású kislakásépítkezéseit.

A fővárosi lakásnyomorról, annak, aki a sebek fájalmát nem érzi saját bőrén, fogalma sem lehet. A székesfőváros most elhatározta, hogy lakáshoz juttatja a hájléktalan kisémbereket s megkezdte a Magdolnavárosnak előbb említett részén egy kislakásépítkezést, ami ötmillió pengőbe kerül. 54 háromemeletes épületben 1852 lakást építenk — kislakás összkomforttal. Előszoba, egy tágas szoba, nagy lakókonyha, mosdófülkével és főzőfülkével és éléskamra. Ebből áll egy kislakás. Minden lakásban villany és gáz van.

Ez a roppant méretű munka azért érdemel különös figyelmet, mert arányaiban, munkatempójában és stílusában Magyarországon eddig még soha és sehol meg nem valósított újszerűségével, valósággal amerikai jellegzetességével hat. Futószallagosnak lehetne nevezni az építkezést. Az 54 ház minden egyes azonos alkatrésze egyszerre készül el a telepen s mikor mindezek készen vannak, megkezdődik a házak összeállítása. Egyik részen valósággal hegyek emelkednek vasbetongerendákból, amott csak ajtókat, emitt ablakkereteket készítenek. külön munkaszakaszokban készülnek a lépcsők, a lakások válaszfalai stb. Májusban kezdtek a munkát s a tervek és a jelek szerint májusra el is készülnek az összes házak. Ha figyelembe vesszük, hogy egy évben 52 hét van s ezalatt az egy év alatt 54 darab 36—42 lakásból álló háromemeletes bérház készül el, könnyű kiszámítani, hogy egy ház elkészítésének

„FIGYELŐ”

UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap:

Megjelent:

Hogyan tüntette el a fejlődő élet a pesti alvilág Angyalföldjét

Amerikai tempóban, futószallagos rendszerrel tízezer ember számára modern lakótelep épül a „leaszótebb Angyalföldön” — Völegény-uica, Szomszéd-köz, Menyasszonytér a kiirtott bűn- és nyomortanyák helyén

Budapest, október 26. Valamikor, nem is olyan régen, Angyalföldnek hívták azt a tájat, ahol most egész városrésznyi hatalmas területen olyan építkezés folyik, ami fővárosi viszonylatban is egyedülálló. Az Angyalföld volt Pest alvilági romantikájának központja, mindenkit, aki beleakadt a paragrafus valamelyik kampójába, itt kerestek először, itt kezdődtek és ide tértek vissza a razzikák, itt éltek a híres jasszok és vagányok, tolvajok, betörők, bicskások, nepperék s idegen soha nem érezhette magát biztonságban az Angyalföld utvesztőiben. A régi Pest napisajtója és ponyvája bőséges anyagot talált itt mindig az olvasók számára a város életének kielégítésére. Ez az Angyalföld azonban már megszűnt, csak az emlékekben s a régi gyökereit elvesztett alvilág nosztalgiaiban él éppugy, mint a Ferencváros dubaj, vagányromantikája,

A fejlődés, a konszolidáció, a megnehezült élet, a világ arculatának megváltozása s a rendszert környörtelen irtóhadjáratai ha nem is tüntették el nyomtalanul az angyalföldi alvilágot, azonban az, ami volt, ma már nincs. Polgáriásodott az Angyalföld is. A zsebtolvajok, amióta üresek a zsebek, pályát változtattak, a betörés nem üzlet, mert nagy a rizikó, kötélt jár érte, az öreg kasszafurókat, akik itt tanulták és itt tanították a mesterséget, elnyelte valamelyik fegyház, minden utcasarkon ott áll a rendőr s személy szerint és névleg ismernek mindenkit ezen a tájon. Új szakmák alakultak ki a pesti alvilágban is, amelyeket nem lehet se kedélyesen, se duhajul üzni. A zsebmetszők és tolvajok »feketések« lettek, ehhez pedig megfontolt óvatosság, kereskedői szellem és özsze-köztetések kellenek most hát erre képezik át magukat. Itt is le

ideje nem is egészen egy hetet vesz igénybe.

Pedig az építkezés mellett rop-pant nagy öldmunkákat is kellett végezni. Előbb el kell tüntetni a talaj hat-nyolc méteres dombjait és ugyanekkor gödreit. Az egyik helyen tizennégy méter mélyen ki kell cserélni az egész földet, mert az alapozásnál kiderült, hogy itt tőzegréteg van, amire nem lehet építeni. A tőzeget kivágják a házak alól, kihajigálják a telep szélése s az angyalföldi lakosság most ezzel tüzel. Mesélik a mérnökök, hogy nem tudták, mihez kezdjenek, hova hordják el ezt a rengeteg tőzeget, ami kikerül az alapozásból. Erre valaki azt mondta, hogy szabadon kell hagyni és ki kell hirdetni, hogy nem szabad elhordani. Ez meg is történt s ettől kezdve amit nappal kihajigálnak, reggelre az utolsó kosárra valóig eltűnik.

Mirtaszerű, gyönyörű, parkirozott kislakásos városnegyede lesz a fővárosnak ez a néhány évvel ezelőtt még barátságtalan és veszedelmes környék. A számítások szerint az 1852 kislakásba mintegy tízezer ember költözik be a tavasszal. Itt minden ujszerű és modern lesz, még az utcaelnevezések sem sablonosak. Az utcaneveket a rokonság, barátság és bajtársiasság köréből vette a Fővárosi Közmunkák Tanácsa, mint keresztapa. Ilyen nevű utcák és terek lesznek az új telepen: Vőlegény-utca, Szomszédköz, Menyasszony-tér, Pajtás-utca, Sógortér, de utcát örökítenek meg az anyósról is, a komáról, a bajtársról, a cimboráról is.

Igy tüntette el a fejlődő élet Budapest elmagyartott, sötét és veszélyes periferiájáról az Angyalföldet s a bűn- és nyomortanyák helyét így foglalja el a sokgyermekes szegény családok derűs és boldog otthona.

Osváth Tibor Ottó.